

Jan Brakenhoff: Hudba v české reklamě z pohledu jejích tvůrců

Oponentský posudek

Autor se v této bakalářské práci pokouší odhalit faktory ovlivňující proces výběru a tvorby původní hudby do televizních reklam českých tvůrců na základě kvalitativního výzkumu, jež se zakládá na polostrukturovaných rozhovorech s dvěma hudebními skladateli a dvěma kreativními řediteli. V teoretické části autor seznamuje čtenáře zejména s televizní reklamou a procesem její tvorby a uvádí poznatky z marketingu, psychologie reklamy a částečně též z hudební psychologie. V empirické části jsou představena data z rozhovorů, někdy ve srovnání s citovanou literaturou, resp. se zjištěními jiných autorů kvalifikačních prací. V závěru autor dospívá k aspektům, které dle jeho zjištění ovlivňují nízkou míru kreativity při tvorbě nebo výběru hudby do reklam – autorská práva, vzájemnou komunikaci mezi zúčastněnými subjekty i problémy v hodnocení akustické podoby hudby a konečně omezený rozpočet i čas.

Zvolený výzkumný problém má svým zaměřením na to, jakým způsobem tvůrci konceptualizují hudbu do reklam a proces její tvorby blíže k antropologii hudby, resp. etnomuzikologii. Největším problémem práce je proto chybějící teoretické zakotvení, resp. s tématem, nikoli však s výzkumným problémem a zvolenou metodologií související poznatky z marketingu, psychologie reklamy a částečně též z hudební psychologie, zejm. z oblasti komplexního a značně problematického vztahu hudby a emocí: přitom samotné poznatky z převzatých tabulek na s. 11 a 12 jsou nanejvýš obecné a zavádějící. K mnoha poznatkům a závěrům hudební psychologie ostatně přistupuje rezervovaně i citovaný Radim Bačuvčík (2014). K autorovým empiricky získaným datům se pak tyto poznatky vztahují pouze tak, že informátoři k nim vyjadřují všeobecný despekt. Otázky hudby jako umění versus hudby jako řemesla se např. autor dotýká pouze okrajově krátkým citátem z úvahových esejí muzikologa Hanse Heinricha Eggebrechta (s. 28). Nevyjasněné zaměření práce má zřejmě původ zaprvé v nejistotě ohledně disciplíny, či oboru, ke kterému by se práce měla vztahovat, zadruhé v zohlednění doporučení týkající se reformulace hlavní výzkumné otázky, která autor uplatnil v průběhu absolvování zkoušky SVIP.

Mezi méně závažné nedostatky práce dále patří následující: Vzhledem k počtu informátorů (4) by stálo za to je představit detailněji, než jak to autor učinil – někdy jen shrnujícími konstatováními např.: s. 21 - Vilém Rubeš – „je znám svým kritickým pohledem na reklamu“; Štěpán Zálešák – „dnes se reklamě věnuje samostatně“. Autor sice ve svém textu uvádí citace z rozhovorů se svými informátory, je ale otázkou, zda by neměli dostat ještě více prostoru. Uvádění citovaných pasáží v kurzívě je správné, pro větší přehlednost by se hodilo formátování těchto citací do odsazených odstavců. Otázkou je, zda autor z rozhovorů se svými informátory „vytěžil“ opravdu maximum.

Závěrem: Autorovo zjištění, že tvůrci hudby do reklam se neřídí teoretickými poznatky z hudební psychologie, pak není příliš překvapivé: problematičnost mnoha závěrů hudební psychologie – zejm. vliv na emoce, které může ovlivnit určitý zvuk, ale u konkrétních a celistvých hudebních děl je pak prokazování jednoznačnosti těchto vlivů sporné.

V rámci obhajoby bych uvítala, kdyby autor práce objasnil následující otázky:

1) Konkretizovat svůj vlastní vztah ke zkoumanému tématu (píše pouze, že se „hudbě poměrně dlouho věnuje“ – s. 1)

2) Objasnit v úvodu vyjádřený hodnotící soud: dle jakých konkrétních poznatků nebo dat autor považuje hudbu v českých reklamách za „málo rozmanitou“ a proces její tvorby hudby za málo kreativní a na základě čeho srovnává?

3) Jak na hudbu vůbec a na proces její tvorby v rámci reklamy pohlíží sám autor v návaznosti na tvrzení svých informátorů?

Mezi drobnější nejasnosti patří např.: jak by autor zdůvodnil požadavek na minimálně desetiletou zkušenost informátorů v oblasti tvorby a výběru hudby do reklam? Otázka „Využíváte v praxi závěry některých výzkumů, které se týkají působení hudby na lidskou psychiku a možného využívání v reklamě?“ není otevřená, atd. Část věnovaná analytickým postupům je příliš obecná – „text jsem rozdělil na jednotlivá témata. Poté jsem těmto jednotlivým částem přiřadil jednotlivá označení tak, aby souvisela s výzkumnou otázkou.“

Z formálního hlediska je práce v pořádku, text netrpí závažnějšími nedostatky, gramatickými chybami atd.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou až velmi dobrou.

V Praze dne 9. 6. 2015

Mgr. Zita Skořepová Honzlová